

af, hvad Betydning Høiskolerne have, vilde han ikke kunne sige saadant Noget, saa maatte han jo ønske, at man saa snart som muligt kom til at støtte en saa god Gjærning uanfjet, hvad der for Resten kan ligge os politisk imellem. Heller ikke forekommer det mig at være skjønsomt, naar det ærede Medlem fremstiller Sagen saaledes, som om det er en ligfrem Afford, som her foretages mellem de politiske Partier, og at en saadan Afford ikke kunde sluttes paa den Maade, at de Andre opgave Alt og vi fik det Hele. Der er ikke Tale om os og de Andre, det Standpunkt er aldeles feilagtigt, her er Tale om en sund og god, i sine store Træk overordentlig god Undervisningsbevægelse, der gaar gennem Landet til Gavn for Alle, enten de høre til det ene eller det andet politiske Parti, og dette bør ikke fremstilles saaledes, som om det var noget Smaaligt, man kunde prange om, at vi skulle have Dit og de Andre skulle have Dat. Det ærede Medlem gjorde forskjellige Indvendinger mod selve Forslaget, blandt Andet ogsaa den, at det var altfor vag en Betingelse, der stilledes, at en Skole for at kunne faae Understøttelse, kun skulde have været i Virksomhed i 1 Aar og have 10 Aars elever. Han sluttede deraf, at, da en Skole jo først kunde berøves sin Understøttelse, naar det i 3 paa hinanden følgende Aar viste sig, at den ikke havde 10 Aars elever, saa kunde en Mand faae Understøttelse i 3 Aar, naar han kun i 1 Aar havde 10 Elever, selv om han ingen havde i de følgende Aar. Jeg tror, at det ærede Medlem ikke har gjort sig ganske klart, hvad der menes med Aars elever. Derved forstaas nemlig det, at der skal have været saa mange Elever i de forskjellige Kurser, der ere paa en Skole, at det samlede Antal Maaneder for disse Elever skulle udgjøre 12. Først, naar en Elev har været der i 12 Maaneder, regnes han for en Aars elev. Da Eleverne i Høiskolerne kun ere der 5—6 Vintermaaneder og om Sommeren i Reglen kun i 3 Maaneder, saa vil det vist let skjønnes, at en Mand ikke kunde holde Skole i 3 Aar i Træk og hæve den her omtalte Understøttelse, naar han ikke var i Stand til at naae saa vidt at kunne have saa mange Elever som 10 Aars elever. Men det er jo forøvrigt den Slags Spørgsmaal, som man kunde forhandle nærmere om, hvis man overhovedet ønskede at fremme Sagen; men det skjønner jeg efter de Bemærkninger, der ere fremkomne, ikke er Tilfældet. Den ærede sidste Taler lod skinté igjennem, at det ikke skete, før alle Gaardmænd blev Hviremænd; men i saa Tilfælde bliver det ikke i vore Dage. Jeg beklager dette Resultat først og fremmest for Høisko-

lernes egen Skyld, fordi jeg kender dem, har staaet i nært Forhold til dem og kender deres Virksomhed; men jeg maa ogsaa beklage det for Landbohøiskolens Skyld. Da Lovforslaget om denne var til Behandling her i Landsthinget, tog Mindretallet baade skriftlig og mundtlig den udtrykkelige Forvaring, at, naar vi havde kunnet slutte os til Flertallets Forslag om at fremme Loven, skete det under den Forudsætning, at der paa den ene eller den anden Maade samtidig maatte blive truffet saadanne Bestemmelser med Hensyn til Folkehøiskolerne, at disse Skolers fortsatte Virksomhed var gjort mulig ved Siden af Landbrugs-skolerne. Det er nu et Forsøg i denne Retning, som her foreligger, og det vil ogsaa ses, naar man sammenholder Forslagets 2 første Paragrafer med § 5 i Forslaget om Landbohøiskolen, at det væsentlig er ganske de samme Vilkaar, som der opstilles for Tilskudet til Skolerne og Tilskudet til Eleverne. Jeg har fremdeles den Opfattelse, at med dette Forslags Død og Begavelse følger Landbohøiskoleforslagets Død og Begravelse med de tilsvarende Landbrugs-skolers, og det anser jeg for meget uheldigt. Efter min Mening kan man ikke fortænte Folkehøiskolens Venner i, at de sætte Pris paa, at Folkehøiskolerne blive stilledes ligeligt med Landbrugs-skolerne, og jeg kan aldeles ikke erkjende, at det ærede 4de Medlem for 1ste Areds (Magen) har Ret, naar han sagde, at den ærede første Talers Foredrag beviste, at man behøvede ikke at bekymre sig for Folkehøiskolerne, deres Gjærning ogsaa netop i Forhold til Landbrugs-skolerne var derefter saa nødvendig, at den nok skulde vide at gjøre sig gjældende. Det kan jeg ikke erkjende for rigtig, det har dog virkelig Meget at sige, at man opmuntrer den ene Skolereining i vort Folk ved at give den en betydelig Understøttelse samtidig med, at man ikke gjør noget Lignende for en anden. Vi, som have den Opfattelse og have faaet Erfaring for, at Folkehøiskolens Gjærning som forberedende netop ligesom for Landbrugs-skolerne har meget stor Betydning, maa selvfølgelig ogsaa holde paa, at der fra Rigsdagens Side bliver gjort, hvad der kan gøres, for at holde dette Forhold vedlige, saa at Høiskolerne fremdeles kunne opretholdes og udvikles og ogsaa i deres Forhold til Landbrugs-skolerne komme til at gjøre den store Nytte, de hidtil have gjort. Som sagt, som Forholdene stille sig for Dieblittet, skjønner jeg ikke, at der er Noget at gjøre ved denne Sag denne Gang, saa maa vi jo afvente bedre Tider. Jeg vil dog haabe, at de ikke skulle ligge saa langt ude i Fremtiden, som Udtalelser, der ere fremkomne idag, antyde.